

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



معاونت پژوهش

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بایاری از خداوند سبحان و اعتماد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه اهمیت جایگاه دانشگاه در امتحای فرهنگ و تمدن بشری ماد انشویان و احسانی بیست علمی واحد های دانشگاه آزاد اسلامی متعددی گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

- ۱- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی حوزه علم و پژوهش را به شبهه های غیر علمی می آلاینند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تعهد به رواج و دانش و اساز نتایج تحقیقات و انتقال آن به بکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تعد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمانها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بکاران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.



دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی گروه جامعه شناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: جمعیت شناسی

عنوان:

بررسی عوامل جمعیتی موثر بر کیفیت زندگی کارکنان شرکت بهره برداری

مترو تهران

استاد راهنما:

دکتر حسین آقاجانی

استاد مشاور:

دکتر زهرا قاسمی

پژوهشگر:

زیبا محمدی

زمستان ۱۳۹۱

تقدیم به:

مهربانها را بیج قلم و اندیشه‌های نخواهد توانست به تصویر کشید. پیشکش به خانواده عزیزم

سیاسگزاری

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادر و همسری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه آنها شاخ و برگ گیرم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش تلاش نمایم .

والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم چرا که این دو وجود پس از پروردگار، مایه هستی ام بوده اند دستم را گرفتند و راه رفتن را در این وادی زندگی پر از فراز و نشیب آموختند.

همسرم که برایم زندگی؛ بودن و انسان بودن و توکل و امید به خدا را معنا کرد و به پاس قلب بزرگش که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پنااهش به شجاعت می گراید.

استادان بزرگوaram به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگیشان.

برادرم سعید به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودش که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است.

و پدر و مادر همسرم به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند.

حال این برگ سبزی است تحفه درویش تقدیم آنان....

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب زیبا محمدی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۶۴۹۶۶۵۰۰ در رشته جمعیت شناسی که در تاریخ ۹۱/۱۱/۲۸ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی عوامل جمعیتی موثر بر کیفیت زندگی کارکنان شرکت بهره برداری مترو تهران با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در موارد که دستاوردهای علمی و پژوهشید یگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه و موسسا آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۱/۱۱/۲۸

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم زیبا محمدی از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف
هجده و با درجه مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: توجیه علمی و اجتماعی موضوع تحقیق
۱-۱-۱-مقدمه.....	۲
۱-۲-بیان مساله.....	۴
۱-۳-ضرورت و اهمیت موضوع.....	۷
۱-۴-اهداف تحقیق.....	۸
۱-۵-سوال تحقیق.....	۹
۱-۶-تعاریف نظری و عملیاتی متغیرهای تحقیق.....	۱۰
۱-۶-۱-متغیرهای مستقل.....	۱۰
	فصل دوم: پیشینه تجربی و مبانی نظری
۱-۲-مقدمه.....	۲۱
۲-۲-تاریخچه مترو.....	۲۲
۲-۳-تاریخچه مترو شرکت بهره برداری مترو.....	۲۷
۲-۴-کیفیت زندگی.....	۲۸
۲-۵-مفهوم کیفیت زندگی و مفاهیم مشابه.....	۳۵
۲-۶-مدل های ادراکی برای تحقیقات کیفیت زندگی درحوزه های درمان و پزشکی.....	۳۸
۲-۶-۱-مدل کیفیت زندگی لی.....	۳۸

- ۳۹.....۲-۶-۲-مدل کیفیت زندگی از دیدگاه زان:
- ۴۱.....۳-۶-۲-نظریه کیفیت زندگی جهانی:
- ۴۳.....۴-۶-۲-ارتباط بین سلامت، مراقبت بهداشتی و نظریه انتقال جمعیتی.....
- ۴۵.....۴-۶-۲-مدل ادراکی فرانس:
- ۴۷.....۷-۲-رویکردهای نظری به کیفیت زندگی.....
- ۴۹.....۱-۷-۲-رویکرد روانشناختی به کیفیت زندگی.....
- ۵۰.....۲-۷-۲-تئوریهای روانشناسی اجتماعی.....
- ۵۰.....۱-۲-۷-۲-تئوری امید.....
- ۵۳.....۲-۲-۷-۲-مقایسه اجتماعی.....
- ۵۳.....۳-۲-۷-۲-نظریه برابری.....
- ۵۷.....۴-۲-۷-۲-نظریه لین.....
- ۵۹.....۵-۲-۷-۲-نظریه سرایت.....
- ۶۰.....۸-۲-تئوری های جامعه شناختی.....
- ۶۰.....۱-۸-۲-احساس امنیت.....
- ۶۳.....۲-۸-۲-تئوریهای مربوط به نابرابری اجتماعی.....
- ۶۷.....۳-۸-۲-تئوری ساختار اجتماعی و کیفیت زندگی.....
- ۷۰.....۴-۸-۲-نظریه هایی که به صورت مستقیم کیفیت زندگی را تبیین میکنند.....
- ۷۰.....۱-۴-۸-۲-رویکرد عاملیت گرا.....

- ۷۱.....۲-۴-۸-۲- رویکرد امنیت انسانی
- ۷۲.....۳-۴-۸-۲- رویکرد ساختارگرا:
- ۷۲.....۱-۳-۴-۸-۲- رویکرد دیالکتیک دموکراتیک برنارد
- ۷۳.....۲-۳-۴-۸-۲- رویکرد ماسام به کیفیت زندگی
- ۷۴.....۳-۳-۴-۸-۲- رویکرد موری به کیفیت زندگی
- ۷۵.....۴-۳-۴-۸-۲- رویکرد ویلکینسون به کیفیت زندگی
- ۷۶.....۹-۲- چارچوب مفهومی تحقیق
- ۸۷.....۱۰-۲- فرضیات تحقیق
- ۸۷.....۱۱-۲- پیشینه تحقیق

فصل سوم: مبانی روش شناختی تحقیق

- ۹۸.....۱-۳- مقدمه
- ۹۹.....۲-۳- روش شناسی
- ۹۹.....۳-۳- روش پژوهش
- ۹۹.....۴-۳- واحد مشاهده و واحد تحلیل
- ۹۹.....۵-۳- جمعیت آماری
- ۹۹.....۶-۳- نمونه آماری
- ۱۰۰.....۷-۳- شیوه نمونه گیری
- ۱۰۰.....۸-۳- چگونگی گردآوری داده ها
- ۱۰۰.....۹-۳- روش تحلیل داده ها
- ۱۰۰.....۱۰-۳- بررسی اعتبار و پایایی

۱۰۱-۱-۱۰-۳روایی..... ۱۰۱

۱۰۱-۲-۱۰-۳پایایی..... ۱۰۱

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

۱۰۴-۱-۴مقدمه..... ۱۰۴

۱۰۵-۲-۴توصیف اطلاعات..... ۱۰۵

۱۱۲-۳-۴معرفی گویه های تحقیق..... ۱۱۲

۱۱۲-۱-۳-۴مولفه ها و گویه های کیفیت زندگی..... ۱۱۲

۱۲۶-۲-۳-۴توصیف متغیرهای مستقل..... ۱۲۶

۱۳۳-۴-۴بررسی فرضیات..... ۱۳۳

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۴۲-۱-۵مقدمه..... ۱۴۲

۱۴۳-۲-۵خلاصه تحقیق..... ۱۴۳

۱۴۶-۳-۵خلاصه یافته ای تحقیق..... ۱۴۶

۱۵۱-۳-۵نتیجه گیری..... ۱۵۱

۱۵۳-۴-۵پیشنهادات..... ۱۵۳

۱۵۵منابع و مأخذ..... ۱۵۵

۱۵۸پرسشنامه..... ۱۵۸

فصل اول:

توجيه علمي و اجتماعي موضوع

تحقيق

۱-۱- مقدمه

مفهوم کیفیت زندگی در تحقیقات اجتماعی، مفهوم تازه ای است. اما توجهات و تلاش‌های بسیاری در دهه‌های اخیر در این زمینه انجام گرفته است. در اواسط قرن بیستم، با توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی کشورها و پیشرفت علوم و تکنولوژی، انسانها تدریجا^۱ از رفاه بالاتری برخوردار شده و خواستار کیفیت زندگی بیشتری شدند. به همین دلیل کیفیت زندگی در قرن بیستم، مورد توجه زیادی قرار گرفت و تلاش‌هایی در هر حوزه، در رابطه با مفهوم سازی و تعریف کیفیت زندگی در جهان انجام گرفت. به طوری که مقالات موجود تحت عنوان کیفیت زندگی بین سالهای ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۵ از ۲۱ درصد به ۷۶ درصد افزایش یافت (جیوانی^۱، ۱۹۹۹). همچنین، طی دو دهه گذشته، دانشمندان و محققان بسیاری تلاش کردند تا تعریفی جامع و استاندارد از کیفیت زندگی ارائه دهند. تا مدتها، کیفیت زندگی بیشتر در حوزه طب و پزشکی مورد توجه بود، اما طی سال‌های آتی، محققان حوزه‌های دیگری همچون: روانشناسی، اقتصاد، جامعه‌شناسی و حتی جغرافی نیز به این مفهوم توجه نشان دادند و سعی کردند تعاریفی برای آن بیابند.

با این حال، با وجود توافق عمومی که در مورد ارزش بالقوه عناصر، ابعاد و مقیاس‌های کیفیت زندگی وجود دارد، توافق واضحی درباره تعریف کیفیت زندگی دیده نمی‌شود و هر حوزه و رشته با توجه به دیدگاه خود و در راستای هدف تحقیق، تعریفی خاص در رابطه با این مفهوم ارائه می‌دهد. به هر حال واقعیت چند بعدی بودن کیفیت زندگی پذیرفته شده است. و این ابعاد بیشتر شامل ابعاد جسمانی، روحی، روانی و بعد اجتماعی می‌شود. در واقع، افراد، چیزهای متفاوتی را در کیفیت

1-Giovanni

زندگی خود، مهم می‌دانند. اما آنچه در تعریف کیفیت زندگی مهم و اساسی است، این است که بعد سلامت، همواره باید مد نظر قرار بگیرد.

صورتبندی جامعه امروز در حوزه های اقتصادی، اجتماعی، ارزشی و فرهنگی نسبت به دوره های پیشین خود به شدت دگرگون شده است. پیشرفت‌های گسترده علمی و تکنولوژیکی عصرجدید اگرچه به انسان کمک نموده است که بعضی از خطرات طبیعی را مهار نماید، اما خود خطرات جدیدی را به همراه داشته است، تا جایی که جامعه شناس مشهور انگلیسی (آنتونی گیدنز) ویژگی بنیادین جامعه امروز را مخاطره آمیز بودن آن می‌داند. دگرگون شدن ساختار خانواده از شکل گسترده به شکل هسته‌ای، افزایش شهرنشینی و همگام با آن افزایش استرس‌های شهرنشینی، عدم امنیت شغلی، افزایش فردگرایی، اپیدمی بیماری‌هایی چون (سرطان، فشارخون، دیابت و ...) وضعیت مخاطره‌آمیزی را برای شهروند امروز بوجود آورده است. احساس امنیت و آرامش با دورنمایی از خوشبختی و امید به آینده که در جامعه سنتی برای شخص محفوظ بود جای خود را به اضطراب، آشفتگی و حادثه داده است. همه این عوامل شهروند امروز را در وضعیت نامعین و مخاطره آمیزی قرار داده است.

۱-۲- بیان مسئله

از اواخر دهه‌ی ۶۰ چه در کشورهای صنعتی مغرب زمین و چه در کشورهای در حال رشد، سیاست‌های اقتصادی و به خصوص رشد اقتصادی، به عنوان هدف اساسی توسعه، در معرض تردید و تأمل قرار گرفت. با آنکه اقتصاد دانان هیچگاه رشد اقتصادی را به عنوان هدف نهایی جامعه در نظر نیاورده اند، اما همواره چنین می‌پنداشتند که رشد اقتصادی به خودی خود به رفاه عمومی و زندگی بهتر می‌انجامد (اشرف، ۱۳۸۰: ۵۷).

مسئله‌ی دیگری که همگام با رشد اقتصادی مورد توجه قرار گرفت، چگونگی توزیع نتایج رشد اقتصادی میان مردم بود. بدین گونه برنامه‌های گوناگونی برای تخصیص منابع میان بخش‌های اجتماعی مانند رفاه، آموزش، بهداشت و تأمین اجتماعی و توزیع کالاها و خدمات میان گروه‌های اجتماعی مانند قشرهای درآمد، شهری و روستایی، گروه‌های سنی و جنسی تدوین گردید (اشرف، ۱۳۸۰).

همچنین پیامدهای منفی رشد اقتصادی همچون انواع آلودگی‌های زیست بوم طبیعی و اجتماعی، هدر رفتن منابع حیاتی به خصوص منابع نیروزا، افزایش شکاف طبقاتی، آشفته‌گی اجتماعی و سرگشتگی فرهنگی، که در جریان رشد سریع اقتصادی در این دوران آشکار گردیده بود، مورد توجه سیاست‌گذاران و اهالی علوم اجتماعی قرار گرفت (اشرف، ۱۳۸۰).

بدین گونه تجربه‌ی توسعه در دهه گذشته (چه در کشورهای در حال توسعه و چه در کشورهای توسعه نیافته) نشان داد که مجموعه‌ی پیامدهای منفی رشد اقتصادی، نتایج تردید آمیز بسیاری از سیاست‌های اجتماعی- اقتصادی و نیز توجه روز افزون درباره‌ی جنبه‌هایی از زندگی انسان که نه با میزان کالاها و خدمات تولید شده و نه با توزیع آن‌ها ارتباط دارد (مانند قدرت خلاقانه انسان، مشارکت، اعتلای فرهنگی) بیش از پیش این نظر که رشد اقتصادی^۱ به خودی خود هدف توسعه‌ی ملی است را مورد تردید و تأمل قرار داد. این جریان به نوبه‌ی خود به پیدایش این فکر تازه انجامید که رشد اقتصادی و سیاست‌های مربوط به آن نه به عنوان هدف نهایی توسعه ملی

1 GNP

بلکه به عنوان یکی از ابزارهای اساسی برای نیل به هدف اساسی و بنیادی جامعه شهری که بهزیستی همگانی، رفاه اجتماعی، و اعتلای کیفیت زندگی است در نظر آمد. به این ترتیب کیفیت زندگی به عنوان هدف نهایی توسعه مورد توجه اندیشمندان و نهادهای بین‌المللی قرار گرفت (اشرف، ۱۳۸۰).

بی شک دنیا کنونی دنیای سازمانها است و متولیان این سازمانها انسان‌ها هستند انسان‌هایی که در کالبد سازمان روح می‌دمند، آن را به حرکت در می‌آورند و اداره می‌کنند. سازمان‌ها بدون نیروی انسانی خود تنها مفهومی ندارند، بلکه اداره آنها نیز میسر نخواهد بود حتی با وجود فناوری سازمان‌ها و تبدیل آنها به توده‌های از سخت افزار، همچنان نقش انسان به عنوان عامل حیاتی و راهبردی در بقای سازمان، کاملاً مشهود است. بر این اساس منابع انسانی ارزشمندترین منبع سازمان‌های امروزی به شمار می‌آیند چرا که به تصمیمات سازمانی شکل داده، مسایل و مشکلات سازمان را حل نموده و بهروری را عینیت می‌بخشند.

برخی از دانشمندان دانش مدیریت، از انگیزش به عنوان موتور محرک یا نیروی پیش‌برنده انسان، یاد کرده‌اند. آیا افزایش بهروری سازمان‌ها و توسعه روزافزون آنها، مستلزم رشد و بهروری کارکنان و نیز تقویت نیروی انگیزشی آنان می‌باشد؟

موفقیت سازمان تا چه حدی به روحیات، تلاش، انگیزش، رضایت و کیفیت زندگی منابع انسانی آنها بستگی دارد؟ آیا کارایی و اثر بخشی سازمان به کارایی و اثربخشی نیروی انسانی آنها وابستگی مستقیمی دارد؟ آیا نیروی انسانی برای ارایه رفتار مطلوب و مورد پسند در راستای اهداف و استراتژیک سازمان باید انگیزه لازم را داشته باشد؟ آیا شناسایی چرایی و علل ایجاد انگیزه و بهروری کار با بررسی کیفیت زندگی نیروی انسانی سازمان عملی خواهد شد؟

کیفیت زندگی مفهوم کلیدی توسعه انسانی است، تلاش برای ارایه ی یک تعریف مفید و جامع از کیفیت زندگی محققان انگشت شماری را موفق به تشخیص فاکتورهای لازم که بیانگر کیفیت زندگی به صورت جامع باشد گردانیده است، در واقع شاخص مشترکی که در تعیین کیفیت زندگی به کار گرفته می‌شود، شامل دو وجه یا سنج عینی و ذهنی است. معیارهای عینی عمدتاً قابل لمس‌اند و جنبه‌های قابل تایید زندگی چون شرایط اقتصادی و اجتماعی را در بر می‌گیرند. این سنج‌ها بیشتر

متمرکز بر امکانات مادی و عمدتاً متکی بر ترازهای درآمدهای ملی، میزان ارضا و پاسخ گویی به نیازهای جامعه و نظایر آنها هستند. معیارهای ذهنی به سنجش احساسات در خصوص زندگی و این که مردم چه تصویری از زندگی خود دارند، می پردازند و از طریق ارزیابی میزان رضایت یا سرور افراد جامعه قابل اندازه گیری اند (شیخی، ۱۳۸۰: ۳۵-۲۶).

در کلان شهر تهران روزانه ۱۶ میلیون سفر درون شهری با وسایط مختلف برای کارهای شغلی، تحصیلی، خرید و تفریحی و... انجام می شود (شرکت مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک تهران، ۱۳۸۹: ۱۹) در این میان مترو تهران با جابجایی ۱,۴۰۰,۰۰۰ نفر مسافر در روز نقش مهمی در شبکه حمل و نقل عمومی دارد (روابط عمومی شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران، ۱۳۸۹) و این امر موثر نخواهد شد مگر اینکه سازمان با بهروری بهتر از نیروی انسانی خود به سمت اهداف استراتژیک سازمان حرکت کند و آیا بهروری نیروی انسانی رابطه مستقیمی با کیفیت زندگی کارکنان دارد؟ آیا کیفیت زندگی کارکنان با رضایت مندی کارکنان دارد؟ آیا تحلیل کیفیت زندگی کارکنان امر حیاتی در حوزه منابع انسانی به شمار نمی آید.

آیا کیفیت زندگی کارکنان مترو به عنوان برون دادی ساختار اجتماعی و اقتصادی جامعه و سازمان ها می باشد؟ آیا کیفیت زندگی کارکنان می تواند ساختارهای جامعه و سازمان ها را تحت تأثیر قرار دهد؟ با این پیش زمینه در این تحقیق از کارکنان مترو به عنوان جامعه نمونه استفاده خواهد شد.

۱-۳- ضرورت و اهمیت موضوع

سازمان ها در معنایی وسیع کلمه رکن اساسی اجتماع کنونی است، زمانی شرکت ها از مواردی مانند ثروت، تجهیزات و دارای های فیزیکی به عنوان مهم ترین منابع خود یاد می کردند ولی امروزه با تغییرات و تحولات شگرفی که در دنیای کسب و کار به وجود آمده و ماهیت کارها، اطلاعات و انسان محور شده است. شرکت مترو با تاکید فراوان از منابع انسانی و کارکنان خود به عنوان کلیدی ترین منبع در راستای رشد، توسعه و موفقیت خود نام می برند، بنابراین در دنیای امروز کارکنان شرکت مترو مهم ترین دارایی آنها به شمار می روند و مدیریت منبع انسانی در راستای توسعه و بهسازی منابع انسانی به کلیدی ترین وظایف مدیران شرکت تبدیل شده است.

مدیریت منابع انسانی، انسان را به عنوان یک عامل حیاتی و ممتاز برای بقاء، رشد و برتری سازمانی مدنظر قرار می دهد. مدیریت منابع انسانی به علت یک تغییر در روندهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، افزایش رقابت در سطح ملی و جهانی، افزایش نیروی کار ناهمگون و تغییرات شگرف در ماهیت نیروی کار با چالش های جدیدی روبه روست و همواره باید به فکر توسعه منابع انسانی و تطبیق آنها با نیازهای روز باشد.

در چنین شرایطی نیروی انسانی بیشتر مورد توجه قرار گرفته و هر روز نقش جدیدی از آن انتظار می رود افزایش بهره‌وری نیروی کار، افزایش خلاقیت و نوآوری نیروی کار، ایجاد و افزایش تعهد کارکنان، افزایش خدمات مناسب تر از دیدگاه مشتریان، افزایش نقش نیروی کار در تدوین و اجرای استراتژی های سازمانی، بخشی از نقش های در حال تغییر منابع انسانی است .

در این میان توجه به کیفیت زندگی کارکنان و نقش آن در افزایش بهره‌وری، تعهد کاری، رضایت شغلی و رسیدن به اهداف استراتژیکی شرکت بسیار مهم به نظر می رسد چرا که کارکرد نیروی انسانی و رسیدن به تعالی سازمانی در گرو موقعیت عینی و ذهنی کارکنان می باشد اگر کیفیت زندگی کارکنان را شامل دو بعد عینی و ذهنی در نظر بگیریم، که بعد عینی کیفیت زندگی ناظر بر تعیین کننده های موقعیتی، عینی و قابل مشاهده شرایط زندگی فرد است که در بیرون از او [بیرون از

دنیای ذهنی فرد [و پیرامون فرد قرار دارند که عبارتند از : وضعیت سلامتی و تغذیه، وضعیت فرهنگی، کیفیات مادی، کیفیات محیطی، بهزیستی روانی و کیفیت دسترسی به خدمات عمومی. بعد ذهنی کیفیت زندگی ناظر بر شرایط و کیفیات درونی، ذهنی، روانی فرد می باشد که به آن احساس سعادت‌مندی یا شادمانی گفته می شود.

لذا بررسی کیفیت زندگی کارکنان از یک زاویه دیگر نیز حائز اهمیت است:

مقوله‌ی کیفیت زندگی کارکنان به این دلیل اهمیت دارد که می‌تواند در صورت نادیده گرفتن منجر به ناامیدی، نداشتن انگیزه برای هرگونه تلاش و کاهش فعالیتهای شغلی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، بهداشتی و ... شده و در ابعاد عمیق‌تر بر توسعه اجتماعی - اقتصادی یک کشور تأثیر بگذارد. به عبارت دیگر با ارتقاء کیفیت زندگی کارکنان در جهت ارتقاء فعالیت های شغلی و نهایتاً احساس تعلق کارکنان به سازمان و جامعه قدم برداشته‌ایم و این همان چیزی است که می‌تواند زمینه‌ی بسیار خوب برای توسعه جامعه باشد.

از سوی دیگر با بررسی پژوهش های انجام شده در حوزه ی کیفیت زندگی به این نتیجه رسیدیم که پژوهش های انجام شده بیشتر در سطح توصیف مانده اند و یا در نهایت به رابطه کیفیت زندگی با چند متغیر دموگرافیک پرداخته اند. بنابراین جای خالی یک تحقیق تبیینی که بتواند کیفیت زندگی را با توجه بر مبنای نظریه های جامعه شناختی، روانشناختی تحلیل کند احساس می شد. بنابراین در این تحقیق برآنیم ضمن سنجش کیفیت زندگی دانشجویان عوامل مرتبط با آن را مورد بحث و بررسی قرار دهیم.

۱-۴-اهداف تحقیق :

هدف اصلی

شناخت و کشف کیفیت زندگی کارکنان پیمانی و شرکتی، شرکت بهره برداری مترو تهران و عوامل مرتبط با آن

اهداف فرعی:

۱. بررسی و شناخت کیفیت زندگی کارکنان رسمی یا پیمانکار و نفر نیرو یا شرکتی، شرکت بهره برداری مترو تهران
۲. بررسی و شناخت رابطه‌ی بین ویژگیهای دموگرافیک و کیفیت زندگی کارکنان شرکت بهره برداری مترو تهران
۳. بررسی و شناخت رابطه‌ی بین میزان برخورداری از عدالت اجتماعی و کیفیت زندگی کارکنان شرکت بهره برداری مترو تهران
۴. بررسی و شناخت رابطه‌ی بین امید به آینده و کیفیت زندگی کارکنان شرکت بهره برداری مترو تهران
۵. بررسی و شناخت رابطه‌ی بین احساس امنیت و کیفیت زندگی کارکنان شرکت بهره برداری مترو تهران

۱-۵-سوالات تحقیق

سؤال اصلی:

شناخت عوامل جمعیتی موثر بر کیفیت زندگی کارکنان پیمانی و شرکتی، شرکت بهره برداری مترو تهران کدام است؟

سوالات فرعی:

۱) تفاوت شاخص های کیفیت زندگی کارکنان پیمانی و شرکتی، شرکت بهره برداری مترو تهران به چه صورتی می باشد؟

۲) آیا بین احساس امید به آینده و کیفیت زندگی رابطه وجود دارد؟

۳) آیا بین احساس امنیت و کیفیت زندگی رابطه وجود دارد؟

۴) آیا بین احساس عدالت و کیفیت زندگی رابطه وجود دارد؟